

ELŐFIZETÉSI ÁR:

EGÉSZ ÉVRE . . . 8 K.

FÉLÉVRE 4 K.

NEGYEDÉVRE . . 2 K.

Füzetéseket megszabott árak szerint felvesz a kiadóhivatal.

A „Nyitlér” sora 40 fillér.

ALFÖLDI HIRADÓ

SZERKESZTŐSÉG ÉS

KIADÓHIVATAL:

KECSKEMÉT, FŐISKOLA-TÉR 119.

A lapot illető összes küldemények ide intézendők.

Telefon szám 129 és 137.

Fiók-szerkesztőségek és kiadóhivatalok: — FÉLEGYHÁZA

— Szarvas-utca 3. szám. —

FÜGGETLEN NAPILAP.

Szerda, (77. szám).

Felelős szerkesztő:
Dr. Türr Lajos.

1908. október 28.

A magyar szociálisták.

III.

Az angol fejlődés minden léptenyomon mutatja az osztálykülömbösből fakadó revolúciót megelőzőt békés kiegyenlítés példait.

A polgárság osztályküzdelmében — jellemző mindesetre — épp úgy megtaláljuk a nemzetközi ideológiát: a világpolgárságra való törekvést, mint a mai munkásmozgalomban; de midőn a polgárság jogokhoz jutott, igényképen hozzásimult a nemzet testéhez, lehántva a nemzetközi gunyát s ideológiát s elhelyezkedett a nemzet testében.

Am ha most azt kérdezzük, mi célból élesztik nálunk az új-vallás apostolai az ellentétek tüzeit, miért riadoznak, mint az éjfél madarai a becsületes szociálpolitikai alkotások s általában minden oly intézmény ellen, ami alkalmas eszköz lehetne arra nézve, hogy a jogokat nyerő proletáriátus is a nemzet testében elhelyezkedve épp úgy, mint annak idején a polgárság, a nemzetközi ideológiát megtagadja? Igyekezünk reá válaszolni s látjuk majd a rugókat s megértjük majd, miért „almazna” törvény a munkás-biztosítási törvény, miért „korbács” a becsületes sztrájk-törvény, mely a jogok mellett a

kötelességeket is leszögezi s általában miért „szociális kenőcs,” hiábavaló erőlködés minden kezdeményezés, mely a proletáriátus érdekében a mai államból kiindul.

A magyarországi munkásmozgalom ma úgy áll, hogy a nemzetközi szociálisták táborába több mint 70.000 ipari munkás tartozik és több mint 25.000 földmunkás. Való igaz, hogy nálunk a szociálisták oly ponton léptek fel, hogy ugynevezett burzsoáziánk jóformán nincsen. Hogy is lehetne a mi iparunk s kereskedelmünk mai állapota mellett.

Éppen az a körülmény, hogy erős, a szociálisták jegyében folyó munkásmozgalom fejlődött, mielőtt erős, a munkásigényeket mérlegelni kezdő burzsoázia fejlődhetett oly rendkívüli körülményként játszik bele a fejlődésbe, hogy ez előtt szemét hunyni nem lehet.

Egyre vallják, egyre dalják az új-vallás magyarországi főapostolai, hogy a fejlődésben erős polgárságra van szükség. S mégis! Franciaországban, a becsületes radikális hazájában, csak ennek az öntudatos polgárságnak politikai szereplése eredményezte az egymással versengő, elveken nyargaló szociáldemokraták féltékenykedése dacára is, hogy az állam a szociális kérdés egyes részleteiben a fennálló társa-

dalmi rend legszélső határáig megy a szociálisták elé.

Nálunk azonban, teóriának hagyják a saját igazságait. Tudjuk, hogy a burzsoázia nagy ipart és kereskedelmet feltételez s a közelmúlt harcaiban mégsem azt a pártot támogatták, mely az önálló vámterületért mindenkor küzdött, hanem hamis bort öntöttek a pohárba.

Eljutottunk ahhoz a ponthoz, mely felderítő válasz az előbb felvetett kérdésekre s válasz egyszersmind arra is, hogy a nemzeti küzdelem idején miért láttuk a magyarországi szociáldemokrata munkásságot a küzdelemtől távol, sőt miért akadályozta annak minden fázisát s miért kellett az általános választói jog jelszavát felülről is s alólól is forszirozni?

A Társadalmi tudományi Társulatban mondotta Szabó Ervin dr. a szociálistákról tartott exorzéjában, hogy bármily csábító is a Belamkat követve a jövő államát színes képekben megfesteni, de evolúcionista gondolkodással nem beszélhetünk ma a jövő társadalom teljes berendezéséről, mert hiányzik számos oly körülmény ismerete, melyek csak ott s csak abban a társadalomban jelentkezhetnek. Figyelemmel kell lennünk valamely társadalom egyéb körülményeire is, olyanokra, melyekkel az általános marx-i koncepció nem szá-

Megérezni . . .

Megérezni egy kézfogásból,
Egy könyvből, egy virágból,
Hogy az, akiért a szívünk ver;
Szeret-e igaz szerelemmel.

De ne hevülj még lány mosolytól,
Bár szíved unszol:
Ne valld meg addig nagy szerelmét,
Mig fel nem tárja szűzi lelkét.

A lány lelkében sok titokzat
Pihenhet, álmódzhat,
De fődje el s árnyazza bármi,
Ha tiszta: mélységébe látni.

Tedd kezedet az ő kezébe,
Tekints a mélybe
S ne kételkedj, — ha lelke tiszta:
Arcod mását tündöklő vissza.

Endrődi Béla.

A Balkán-félszigetről.

Irta: Hanusz István.

(Folytatás.)

Az ókori tengerrengésekből, melyek a görög vizeket látogatták, felsorolt néhányat a Természettudományi Közlöny 1896-ban 432—433. lapja.

A korinthusi földszoros tájéka földrengéseinek sorozatát összeállítja Gerster Béla mérnök „A korinthusi földszoros és átmetszése 1894-ben” című munkája 21—24. lapján. A mely földrengés 1886. augusztus 27-én lépett föl, a csatorna magas (néhol 50 m.) falaiban kárt nem tett, de a 2 méter mély bemetszésnél igen, sőt a 30 m. hosszú vonalon leszakadt földtömeg 3 munkást el is temetett.

Az Adriai-tengerpart mentén jelentkező talajingásokról dr. Hoernes Rudolf is a Rundschau für Geographie XX. 565—567-ik lapján.

Konstantinápolyban az 1894-iki talajingáskor a nagy bazár összeomlása 78 török asszonyt szoritott agyon.

1901. március 31-én szintén erős rengés volt, a szultán éppen a mecsetben volt és folyt a hodolók kézcsók szertartás, mikor a hatalmas csillár meglódult, erős csörömpölés hallatszott, zúgás és a talaj megindulása zavarta meg az ünneplést, az amerikai követ emlékül tette el a jókora gipsz darabot, mely a boltozatról fejére esett; a szultán olyan bátorságot tanasított, hogy emiatt gratulált neki a német császár távirati nton.

1902. július 4-én Szalonikiban és az okupált tartományokban volt erős rengés, 9 óra 2 perckor este; Konstantinápolyban is jelentkezett a rengés, de kisebb mértékben. Szalonikiban megisméltődtek a rengések 5—7-én is és a lakosság sátrak és deszkabódék alá me-

nekült, 13-án azonban visszasanyarodott elhagyott lakásaiba, mivel a hegyekről metsző szél kezdett fujni. E földrengésekkel összefüggésben volt a tengerrengés is Velencében és döntő befolyást gyakorolt a harangtorony összeomlására.

Volt földrengés Szalonikiban 1904. április elején is, 25 ember halálát okozta ez s 40-en súlyosan sebesültek meg.

A Balkán-félsziget sakktabla kockái szerint elhelyezkedett hegyláncai, elzárt völgyei elmozdították mindenkor az apró államok alakulását; délibb részének a szaggatott, kikapartott partjai a tengernek sok helyütt engednek a szárazba való benyomulhatást; elősegítette mindig ez a forgalmat. A fölötté elterülő derült lég megalkotta a szép növénytenyészetet és ennek útján a lakosság eleven világnézetét. De ez csak addig volt, míg az erdőket le nem tarolta a benyomult oláh, szláv, török népfaj, mely meghamisította az ó-görögök utódait.

Hazánk déli része, kivált Krassó-Szörény-megye a Balkán-félszigethez tartozik sokféle képp, természeti viszonyai szempontjából, — de földrengési kiterjed annak nem egyszer végsugarai, Aradnál, Temesvárnál is rezegnek olykor még.

A Balkán-félszigetnek azonban talán inkább ingatag a népe, mint a talaja, sok fejfájást okoz az európai nemzetközi konferenciáknak.

Mi színészek az „OTTHON”-ban találkozunk!